

Dossier: Terrorisme: weer op de voorgrond (1/4)

"De GIA-processen en de dreiging met aanslagen tegen België, de brandstichting in Mac Donald's restaurants, twee leden van de CCC die vrijgelaten zijn, geen twijfel mogelijk, het terrorisme treedt weer op de voorgrond. Wij hebben de situatie in België met een rijkswachter van het programma Terrorisme van het Centraal Bureau voor Opsporingen, met een onderzoeker van de BOB van Brussel en met Michèle Coninx, nationaal magistraat besproken."

BRUSSEL.- Revue: Met welke vormen van internationaal en nationaal terrorisme worden wij in België geconfronteerd?

Om voor de hand liggende veiligheidsmaatregelen wenst onze gesprekspartner anoniem te blijven.

"Wat internationaal terrorisme betreft, hebben wij te kampen met het islamitisch fundamentalisme. De meest gekende beweging is uiteraard de GIA (Gewapende Islamitische Groep). Er zijn al verscheidene gerechtelijke operaties gevoerd (nvdr: zie lijst incidenten) en meerdere personen zijn aangehouden. Zo'n vijftig tot honderd leden van deze beweging bevinden zich nog steeds op Belgisch grondgebied. In juni laatsleden verscheen in een Egyptische krant een persmedeling van de GIA waarin zij ons land bedreigden met aanslagen..."

Revue: Moest die bedreiging ernstig worden genomen?

"Gespecialiseerde diensten hebben het document nauwkeurig bestudeerd en kwamen tot de conclusie dat het menens was. Waarom? Onder andere omdat de gebruikte taal overeenkwam met de typische bewoordingen van die islamisten. Bovendien konden bepaalde gegevens uitsluitend door de GIA gekend zijn... De bedreiging was dus echt."

Revue: Beschikten zij nog over voldoende middelen om aanslagen te plegen na alle operaties die overal in Europa, en in het bijzonder in België, tegen deze religieuze fanatiekelingen zijn gevoerd?

"België is, net als andere Europese landen, inderdaad heel actief geweest in de strijd tegen de GIA. Telkens wij over concrete inlichtingen beschikten, hebben wij onmiddellijk actie gevoerd. Wij stellen vast dat er geen enkele nieuwe aanslag door de GIA is gepleegd en opgeëist sinds de laatste aanslagen in Parijs in oktober 1996. Dat bewijst dat onze operaties doel getroffen hebben en dat de GIA blijkbaar niet meer beschikt over dezelfde logistieke en operationele middelen als vroeger."

"We mogen echter niet beweren dat er geen enkel netwerk in Europa meer zou overblijven. Wij hebben hoe dan ook nooit geloofd dat een operationele cel van de GIA in ons land een reeks aanslagen zou kunnen plegen, maar je weet maar nooit..."

Op het vlak van terrorisme kunnen wij ons niet veroorloven risico's te nemen. Er zijn dus omvangrijke veiligheidsmaatregelen getroffen en een aantal van die maatregelen blijft gelden omdat de dreiging nog niet volledig van de baan is."

Revue: Welke andere internationale groepen bevinden zich in ons land?

"Onze tweede prioriteit op internationaal niveau is de Turks-Koerdische problematiek, waarbij de extreem linkse Koerdische onafhankelijkheidsbeweging, PKK, vooropstaat. Wij schatten het aantal leden van de PKK in België op zo'n 450 tot 500. Wat zijn hun activiteiten? Zij hebben in ons land (nog) geen aanslagen gepleegd, maar zij organiseren bijeenkomsten, opleidingskampen, geldinzamelingen en "culturele activiteiten". Zij beschouwen een militaire parade met M16-wapendracht als een culturele activiteit! Wij hebben naderhand vernomen dat het nepwapens waren, maar toch..."

"Zij zijn erg actief op het gebied van afpersing: alle Koerden die in België leven, worden verondersteld een "revolutionaire belasting" die tien procent van hun inkomen bedraagt, te betalen. En wee degene die niet betaalt of die klacht durft neer te leggen."

"Wij moeten eveneens rekening houden met de aanwezigheid van het verbannen Koerdische parlement in Brussel."

"Voeg hieraan toe diverse Turkse bewegingen als de DHKP-C (zo'n honderd leden van extreem links, de voormalige Dev Sol), de Grijsz Wölfen (250 tot 300 personen van extreem rechts) en Milli Görüs (sterke islamitische beweging die zo'n 450 leden telt) en dan kan u zich inbeelden dat de confrontatie tussen deze organisaties heel gewelddadig kan zijn."

"In ons land zijn zowel een sterke Turkse gemeenschap als een belangrijke Koerdische gemeenschap aanwezig."

Bovengenoemde bewegingen kunnen die gemeenschappen naar hun hand zetten. We hebben in Brussel incidenten meegemaakt waarbij Koerdische nationalistische gebouwen van de PKK in brand staken. Toen de Koerdische leider Öcalan door de Turkse veiligheidsdiensten werd aangehouden, hebben Koerden de Griekse ambassade in Brussel bezet."

"Deze twee gemeenschappen komen hun conflicten in Europa uitvechten om de internationale debatten te beïnvloeden."

Revue: Hoe staat het met de Basken van de ETA en de Ieren van de IRA?

"De problemen die de IRA en de ETA veroorzaken, beperken zich steeds tot het Spaanse en Ierse grondgebied. Zij plegen hun aanslagen in die twee landen. Wij

mogen echter niet uitsluiten dat die organisaties mogelijk logistieke eenheden hebben in andere lidstaten van de Europese Unie (in Frankrijk voor de ETA, bijvoorbeeld). Tot dusver beschikken wij echter niet over concrete gegevens die bevestigen dat de ETA of de IRA België als schuilplaats zouden gebruiken."

Helden ...

Revue: Bestaat er een vorm van Belgisch terrorisme?

"Op nationaal niveau moeten wij letten op extreem links en extreem rechts. Wat extreem links betreft, waren er tijdens de jaren '84-'85 de aanslagen van CCC. De aanhouding van de vier voornaamste daders in december 1985 betekende zowel voor ons land als voor de andere Europese landen de oplossing van dat probleem. Duitsland werd met de RAF geconfronteerd, Frankrijk had met Action Directe te kampen, Italië met de Rode Brigades, enz. Sindsdien is de problematiek van het extreem linkse terrorisme verminderd.

"Niettemin stellen wij vast dat die groepen sedert vorig jaar in een aantal landen een heropleving kennen. In Italië hebben de Rode Brigades een aanslag op een Italiaanse staatssecretaris opgeëist en in Griekenland heeft de organisatie November 17 - die reeds jaren uit de actualiteit was verdwenen - haar activiteit hervat. Wij moeten dus waakzaam blijven en erop toezien dat er geen nieuwe vorm van extreem links terrorisme wordt ontwikkeld.

"In België zijn twee leden van de CCC vrijgelaten, Pierre Carette, de leider, is nog in de gevangenis. Hij gaf enkele maanden geleden een interview. Zijn taalgebruik is nog niet veranderd op die tien jaar tijd... Een ander incident is de ontdekking in april 1997 van een garage waarin explosieven en wapens van de CCC werden verscholen. Wat pas echt verontrustend is, is het feit dat de huur voor die garage gedurende al die jaren werd betaald."

"Bij huiszoekingen vinden wij soms foto's of posters van de CCC terug bij jongeren van 17 of 18 jaar. Zij zien hen als helden... Dat stemt serieus tot nadenken."

CBO coördineert de onderzoeken

BRUSSEL.- Het Programma Terrorisme van het Centraal Bureau voor Opsporingen werd in maart 1997 opgericht. Door verschillende moorddadige aanslagen in die periode (World Trade Center in New York, Parijse metro, ...) was het terrorisme op de voorgrond getreden. Luitenant-generaal Willy Deridder, toenmalige commandant van de rijkswacht, vroeg zich af of de rijkswacht klaar was om aan dergelijke situaties, zowel op het niveau van de bestuurlijke als van de gerechtelijke politie, het hoofd te bieden. Na analyse meende hij dat de coördinatie van de verschillende onderzoeken inzake terrorisme binnen het korps nog niet volledig op het punt stond. Bijgevolg werd binnen het CBO een Programma Terrorisme in het leven geroepen. Zijn opdrachten? De coördinatie en de ondersteuning van, alsook de controle op alle antiterroristische onderzoeken die de rijkswacht voert. Het Programma Terrorisme telt zo'n vijftien personen: elf rijkswachters waaronder vijf officieren, twee strategische analisten, één secretaresse en één typiste.

"Met vijftien man moeten wij ons natuurlijk beperken tot de prioriteiten en op dit ogenblik zijn dat de fundamentalistische islam, de Turks-Koerdische problematiek, het nationaal terrorisme van extreem links en extreem rechts, alsook het ecoterrorisme", aldus één van de elf rijkswachters.

Het Programma heeft nauwe contacten gelegd met alle diensten die het terrorisme bestrijden, waaronder de Staatsveiligheid. "Wij staan dagelijks in contact met de Veiligheid, zowel tijdens de operaties als wat de globale politionele aanpak van dat fenomeen betreft", preciseert één van de verantwoordelijken.

B.D.

Dossier: terrorisme weer op de voorgrond (2/4)

"Wij stellen een heropleving van extreem linkse groeperingen vast in een aantal landen"

Revue: En extreem rechts?

"Extreem rechts stelt minder problemen op het vlak van terrorisme aangezien die strekking over een betere politieke omkadering beschikt. Aanhangers van extreem rechts beschikken over politieke kanalen die zij kunnen aanwenden om zich te laten horen en zij hebben dus minder reden om terroristische "propaganda" te maken."

"Er zijn neonazi's in ons land, maar minder dan in andere landen. Heel wat terroristische incidenten die zich in de Verenigde Staten voordeden, stemmen ons echter tot voorzichtigheid: wij mogen niet vergeten dat de aanslag van Oklahoma door een lid van een extreem rechtse militantengroep werd gepleegd."

Revue: Worden wij niet met nieuwe vormen van terrorisme geconfronteerd?

"Zeker. Eerst en vooral is er het ecoterrorisme van het Animal Liberation Front (nvdr: zie kader). Er is ook het cyberterrorisme. Wij leven in een maatschappij die zich steeds meer op de informatica toespitst en de systemen zijn kwetsbaar. Individuen als ReDaTtAcK bewijzen dit nog maar eens. En als die systemen kwetsbaar zijn, vormen zij ook potentiële doelwitten. In de Verenigde Staten hebben terroristische bewegingen reeds computersystemen van de Staat platgelegd."

"Andere mogelijkheden zijn het terrorisme met NBC-wapens: nucleaire, bacteriologische en chemische wapens. Hierbij denk ik dan aan de aanslag met saringas die de sekte Aoum in de metro van Tokio pleegde. Aangezien de producten gemakkelijk te verkrijgen zijn en de knowhow op Internet beschikbaar is, is het risico van een chemische aanslag steeds reëel."

"Maar de evolutie in de nucleaire wereld maakt het echter hoogst onwaarschijnlijk dat gestructureerde terroristische organisaties kernwapens zouden gebruiken. Het risico bestaat, maar is heel klein."

ALF wordt steeds "professioneler"

BRUSSEL.- De branden van de jongste maanden in de Mac Donald' s restaurants in Vlaanderen zijn opgeëist door het Animal Liberation Front (ALF), een organisatie die onder andere uit de activisten is samengesteld. Zij strijden voor het welzijn van de dieren. In België ging het om de eerste verschijning van een recentere vorm van terrorisme, het ecoterrorisme.

Een rijkswachter van het CBO getuigt: "De eerste incidenten deden zich in ons land voor in juni 1998. Het ecoterrorisme is afkomstig uit de

Angelsaksische landen, zoals, de Verenigde Staten, Canada en Groot-Brittanië, landen die reeds met een groot aantal incidenten zijn geconfronteerd.

De incidenten hebben zich onlangs verspreid naar

Nederland en België, maar zij

doen zich eveneens voor in Finland, Denemarken, Zweden en iets minder in Frankrijk.

Het fenomeen ontwikkelt zich enorm snel."

In België hebben we, sinds juni 1998, zo'n tweehonderd incidenten geteld, gaande van graffiti op de voorgevel van een restaurant tot brandstichting in een Mac Donald's of in vrachtwagens uit de vleessector."

"Wij stellen vast dat de acties van het ALF steeds "professioneler" worden.

Aankankelijk probeerden zij brand te stichten aan...de ruiten van een

fastfoodrestaurant. Intussen hebben zij hun kennis jammer genoeg bijgeschaafd en weten zij hoe zij te werk moeten gaan om een heel restaurant in vlammen te doen opgaan. Wij volgen vandaag een aantal zeer goede sporen."

"U moet echter wel weten dat de structuur van een organisatie als het ALF volledig verschilt met de structuur van de terroristische organisaties van tien of vijftien jaar geleden. Die laatste hadden een zeer duidelijke, bijna militaire, hiërarchie: leaders-luitenanten-uitvoerders. Het ecoterrorisme, net zoals het islamitische fundamentalisme, steunt op minder ontwikkelde structuren die zijn opgebouwd uit verschillende cellen die elkaar niet altijd kennen en die via Internet communiceren. zelfs als wij erin zouden slagen de daders van de recente wandaden aan te houden, is het niet uitgesloten dat later andere feiten worden gepleegd door individuen die beweren deel uit te maken van het ALF..."

Revue: Worden de gebruikte wapens niet steeds verfijnder?

"Niet echt. Uiteraard kent iedereen de bombalpen en de bomcassettes en weet iedereen hoe sterk het explosief Semtex wel is ... Maar ik kan in elk geval bevestigen dat de bommen die tegenwoordig in de meeste aanslagen worden gebruikt, niet echt gesofistikeerd zijn. Het is helemaal niet moeilijk explosieven te maken aan de hand van wat hagelkorrels. De bommen die bij de aanslag op het World Trade Center in New York of bij de aanslagen in Moskou in september 1999 werden gebruikt, bestonden uit heel simpel basismateriaal.

Revue: Is er een verband tussen het terrorisme en de zware criminaliteit?

"Ongetwijfeld. Wij stellen momenteel vast dat de terroristische groeperingen zich steeds meer met de criminaliteit van gemeen recht inlaten: drugsmokkel, hold-up, wapensmokkel, documentvervalsing, autozwendel ... Waarom? Omdat de wereld tien jaar geleden, vóór de val van de Berlijnse Muur, in twee blokken verdeeld was en dat een aantal landen de terroristische groepen financierden. Nu verliest het staatsterrorisme aan belang: de daders moeten hun financieringsbronnen elders gaan zoeken, met name in de criminaliteit..."

Revue: Hoe kan men het terrorisme doeltreffend bestrijden?

"Een doeltreffende antiterroristische strijd vereist eerst en vooral een feilloze internationale samenwerking. Men moet zich eveneens bewapenen met een aangepast arsenaal aan wetten die aangepast zijn aan deze vorm van criminaliteit. In België zijn we nog niet zo ver. Het gerecht moet zich behelpen met de wet betreffende de criminele organisaties, met het concept van bendevoering of met inbreuken op gemeen recht, bijvoorbeeld inbreuken op de wapenwetgeving. als Farid Mélouk, van de GIA-cel die in maart 1998 te Elsene werd ontmanteld, niet op de rijkswachters die de huiszoeking uitvoerden, had geschoten, zou hij misschien maar tot één of twee jaar gevangenisstraf zijn veroordeeld in plaats van negen jaar, zoals de rechtbank hem nu oplegde." Tot slot, om terroristische organisaties te verzwakken, moeten ook hun financieringsbronnen worden bestreden. Dat lijkt me de beste oplossing."

Terrorisme in België: opmerkelijke feiten van de voorbije tien jaar.

01-12-1989	bomaanslag op de Université Libre de Bruxelles - bomvalies - 3 gewonden
00-02-1990	aanslag op Hadri Enver
16-02-1990	bomaanslag op de Université Catholique de Louvain-la-Neuve - bomvalies - 59 gewonden
13-07-1991	aanslag op het agentschap van Turkish Aijrlines in Brussel
14-07-1991	aanslag op de Halkbank
29-08-1995	aanslag op het Turks cultureel centrum van Herstal

11-12-1995	granaataanslag op rijkswachters in Villeroux - 2 gewonden
12-02-1996	aanslag op het gebouw van Herri Battasuna in Brussel
05-03-1998	aanhouding van acht GIA-militanten
01-05-1998	brand bij de N.V. Belgameat (ALF)
09-07-1998	brand in het ballenbad van de Quick in Kontich (ALF)
09-08-1998	brand in de Mc Donald's in Antwerpen (ALF)
13-08-1998	brand in de Mc Donald's in Antwerpen (ALF)
29-08-1998	brand in de Mc Donald's in Puurs - restaurant volledig in de as gelegd (ALF)
07-11-1998	brand in vijf containers achter de Quick naast de GB Deinze (ALF)
17-11-1998	brand in drie woningen bij rellen in Brussel n.a.v. de aankomst van de Koerdische leider Ocalan in Rome op 12-11-1998
11-04-1999	brand van een vrachtwagen van Ets Lintor (gevogelte) (ALF - De Rode Haan)
13-05-1999	brand in de Mc Donald's in Sint-Niklaas - het restaurant werd zwaar beschadigd (ALF- De Rode Haan)
24-05-1999	brand van een vrachtwagen van Ets Lintor (gevogelte) (ALF - De Rode Haan)
27-06-1999	aanslag op het gebouw van het Vlaams Blok op het Madouplein in Brussel
29-06-1999	aanslag op het gebouw van het Vlaams Blok op het Madouplein in Brussel
10-07-1999	brand van een vrachtwagen in Antwerpen (ALF)
12-08-1999	brand in de Mc Donald's in Merksem - restaurant volledig in de as gelegd
26-09-1999	aanhouding van leden van DHKP-C in Knokke + inbeslagneming van wapens en valse documenten

Dossier: Terrorisme: weer op de voorgrond (3/4)

De meeste bewakings- en opsporingsbrigades in de grote steden van het land hebben ploegen in hun midden die gespecialiseerd zijn in terrorisme. Eén van de bekendste is de "Cel Ter" van de Bewakings- en Opsporingsbrigade Brussel. Zij ontstond in het begin van de jaren '80 op basis van de sectie-info van de eenheid.

"Analyse is de basis van alles"

BRUSSEL. - In die tijd voerde die sectie veel onderzoek naar de terroristische daden van extreem links. "Maar wij gingen toen veel te reactief te werk", herinnert zich één van de rijkswachters van de BOB. "Informatievergaring, het proactieve deel van ons werk, werd een beetje verwaarloosd."

In 1985 nam de cel terrorisme vaste vorm aan. De cel telde een tiental personeelsleden, die in het bijzonder onderzoek voerden naar de extreem linkse groeperingen, waaronder de CCC.

Momenteel bestaat de Cel Ter uit een twintigtal rijkswachters die gespecialiseerd zijn in bepaalde milieus of actiedomeinen: de Arabische moslimwereld, de Turks-Koerdische problematiek, de Balkan-problematiek en de extreem linkse groeperingen.

"Wij werken op de uitersten van de religieuze en filosofische overtuigingen."

Islam

De ontmanteling van de GIA-cellen in België is voor een groot deel het werk van de Cel Ter van de BOB Brussel.

De specialist van de Arabische moslimwereld is eerste opperwachtmeester Alain Grignard. Hij is niet alleen rijkswachter en islamoloog, maar geeft ook les aan de Université Libre de Bruxelles en in Parijs. Hij heeft tevens heel wat publicaties op zijn naam over de Arabische wereld en de invloed van de islamitische bewegingen op die wereld. Door zijn mening daarover werd hij reeds bestempeld als sympathisant van de islamieten. "Hetgeen totaal verkeerd is", protesteert hij. "Ik ben het zeker niet eens met het maatschappelijke beeld dat zij verdedigen, verre van... Maar het terrorisme moet altijd op analytische wijze worden bestudeerd om te weten met wie we te maken hebben. Analyse is de basis van alles. In 99% van de gevallen is het terrorisme een aangelegenheid van groepen die een betere verdeling van de rijkdom en de maatschappelijke gelijkheid willen, of het nu om ecoterroristen of islamieten gaat."

"Ik kan u bevestigen dat de islamitische beweging geen religieuze groepering is, maar wel een revolutionaire groepering die streeft naar een betere verdeling van de rijkdommen en die zich op theoretisch vlak niet baseert op een werk dat de klassenstrijd aanmoedigt,

maar wel op politieke lectuur met religieuze inslag. De islamieten baseren zich op het politieke project van de profeet Mohammed om een herverdeling van de rijkdommen op te eisen."

"De politieke stelsels in de Arabische moslimwereld hebben een buitengewone maatschappelijke ongelijkheid gecreëerd", gaat Alain Grignard verder. "En die stelsels werden door het Westen ingevoerd ten tijde van de koloniaties. De kolonisten hebben de volkeren eerst een zekere hoop gegeven om hen daarna teleur te stellen, met als gevolg dat de grote terneergeslagenheid tevens gepaard ging met een intense drang naar "terugvorderen".

De situatie in die landen verslechterde nog door de val van het Oostblok. Voorheen, met de dualiteit Oost-West, kon een onderontwikkeld land altijd proberen een beetje autonomie te verwerven door toe te treden tot één van de blokken. Dat is nu niet meer het geval en die landen zijn bijgevolg volledig op zichzelf aangewezen. Dit alles samen voedt het revolutionaire verlangen in alle derdewereldlanden, die daarenboven andere intellectuele referenties hebben dan de onze, omdat hun opvoedingsstelsel zeer weinig ontwikkeld is. De mensen hebben geen toegang tot verschillende theorieën die hen toelaten zich een eigen mening te vormen.

Het enige geschrift dat voor het merendeel toegankelijk is en niet altijd even goed wordt begrepen, is de koran. Bovendien bestaat die wereld uit zeer verschillende individuen. Er zijn de "oude gekken" die willen terugkeren naar de tijd van de profeet. Het gaat evenwel niet om de meerderheid, het is zelfs bijna een karikatuur. De meeste islamitische ideologen weten hoe wij "functioneren" in Europa. Zij kennen ons aangezien velen onder hen aan de Europese universiteiten hebben gestudeerd. Zij weten heel goed hoe zij de ontredderde volkeren moeten manipuleren door middel van de maatschappelijke ongelijkheden."

"Een nieuwe uitstraling"

BRUSSEL. - Roland Planchar is journalist. Hij verslaat al jaren, eerst voor Le Vif en nu voor La Libre Belgique, alles wat met terrorisme te maken heeft. Hij spreekt zich genuanceerd uit over de doeltreffendheid van de bestrijding van het terrorisme in België: "Volgens mijn mening vervullen de rijkswacht- en staatsveiligheidsdiensten hun opdrachten goed. Vooral sinds eind 1997 naar aanleiding van de aanhouding van islamieten in Italië, die de aftrap voor de andere operaties in Europa gaf. Ik denk dat de Belgische politieke overheid zich vóór 1997 onvoldoende bewust was van de gevaren die het islamitische terrorisme inhield. Dat doet me er trouwens aan denken dat de buitenlandse regeringen ons land beschuldigden van laxisme tegenover de islamieten. Volgens mij lag de schuld echter niet bij de Belgische politie- en inlichtingendiensten."

"Sinds de dag dat ons land de strijd tegen de GIA aanbond, blinkt het uit in de bestrijding van het islamitische fundamentalisme."

"Ik stel mij evenwel vragen over de doeltreffendheid van de opsporingen van de ecoterroristen, maar ik ga ermee akkoord dat het geenszins gemakkelijk is omdat die groeperingen op een bizarre wijze georganiseerd zijn."

"Ten slotte denk ik dat extreem links, dat sinds twee jaar opnieuw vaste vorm krijgt in Europa, nog altijd een terroristisch gevaar vormt. Ik vraag mij af of onze diensten zich bewust zijn van die bedreiging.

B.D

Informatie

De informatievergaring is van kapitaal belang in de strijd tegen het terrorisme. Alain Grignard: "Wanneer er geen terrorismecrisis heerst, gaan wij voor 80% proactief en voor 20% reactief te werk. Volgens mij moet een efficiënte onderzoeker over een goedgevuld adressenboekje beschikken. Als iemand mij komt vertellen dat hij een brief heeft ontvangen van een duistere Pakistaanse beweging, moet ik proberen hem informatie te verschaffen over die groepering."

"Hoe ik daarin slaag? Doordat ik zelf een inspanning heb geleverd om te weten te komen waar die beweging voor staat en door de contacten die ik heb opgebouwd om mijn analyse te kunnen uitdiepen. Dat is het moderne beheer van een dienst zoals de onze en we zijn daarmee begonnen in 1985."

Net zoals andere actoren van de terrorismebestrijding vraagt eerste opperwachtmeester Grignard zich af of er geen aangepaste wetgeving moet worden goedgekeurd: "Het probleem is dat wanneer wij bijvoorbeeld GIA-leden aanhouden, zij zullen worden veroordeeld voor minder belangrijke misdrijven zoals wapenbezit, valse papieren, ... Tot op heden maakt de wetgever geen onderscheid tussen de kerel die wapens bezit om in Algerije een bloedbad aan te richten en degene die er bezit om in de bossen te gaan jagen. Naast de wet op de criminele organisaties - waarvan ik mij niet herinner of die werd toegepast in processen inzake terrorisme - is vereniging van misdadigers het enige punt op basis waarvan we de terroristen kunnen vervolgen. En dit geeft advocaten kilo's stof tot nadenken en interpreteren. Zolang er geen wet op het terrorisme is, zullen wij er ongemakkelijk bijzitten. Die wetgeving zou eveneens nuttig zijn op het vlak van de informatievergaring: ik herinner eraan dat wij werken op de uitersten van de religieuze en filosofische overtuigingen. Het is geen misdaad integrist te zijn. Het terrorisme is dus een domein waarin het ontbreekt aan een wetgevend kader, uitgewerkt door specialisten of de mensen op het terrein."

B.D.

Michèle Coninx, nationaal magistraat:

"Goedwerkende structuren"

BRUSSEL. - Michèle Coninx is nationaal magistraat. In die hoedanigheid volgt ze het islamterrorisme en de Turks-Koerdische problematiek op de voet. Zij heeft de GIA-dreiging tegen België op het einde van de maand juni 1999 in goede banen geleid. Michèle Coninx: "Na een grondige analyse van het communiqué waren wij ervan overtuigd dat we die dreiging wel degelijk ernstig moesten nemen. We hebben dus snel een efficiënte structuur in het leven geroepen met alle actoren die bij het fenomeen terrorisme betrokken zijn (rijkswacht, Staatsveiligheid, antiterroristische gemengde groep, algemene inlichtingendiensten van het leger enz.). Uiteraard werden diverse veiligheidsmaatregelen genomen om een poging tot aanslag te verijdelen. Juli en augustus waren bijzonder harde maanden voor alle diensten en personen die met die crisis werden geconfronteerd. Talrijke keren werden valse bommeldingen ontvangen. Telkens reageerden de bevoegde gerechtelijke en politionele overheden kordaat... Wij konden niet het minste risico lopen. Intussen werd een aantal "flauwe grappenmakers" geïdentificeerd en zij zullen moeten opdraaien voor de kosten van hun wansmakelijke grap."

"Tot vandaag is er gelukkig nog niets ernstigs gebeurd. De ernst van de dreiging neemt af, maar ik ben er niet van overtuigd dat het gevaar totaal is geweken. Het islamisme blijft vertegenwoordigd in België, dat weten we. Maar is het in staat of heeft het de bedoeling om toe te slaan? Wat mij echt heeft verrast, is de waakzaamheid van de bevolking tijdens die periode. Logischerwijze is die waakzaamheid nu afgenomen en dat is maar goed ook. Onze maatschappij moet immers niet voortdurend in psychose leven.

"Juli en augustus 1999 waren bijzonder harde maanden"

"Als we aan Michèle Coninx vragen of België momenteel een vooraanstaande plaats bekleedt in de strijd tegen het terrorisme, blijft ze voorzichtig en realistisch: "Zijn wij efficiënt? Ja en neen. Ons land heeft nooit een golf van aanslagen gekend, behalve die van de CCC in 1985. De leden van die organisatie werden aangehouden, berecht en veroordeeld. In het islamitische en Turks-Koerdische milieu werden enkele succesvolle operaties uitgevoerd. Die hebben geleid tot diverse veroordelingen van gevaarlijke individuen. Dat toont dus een zekere efficiëntie. Maar kunnen we zomaar beweren dat er in België nooit een aanslag zal plaatsvinden? Wij beschikken over uitstekende experts terzake, zowel bij de rijkswacht als bij de Staatsveiligheid. En we hebben ook efficiënte structuren, die snel kunnen optreden. Maar wij hebben nog niet de ervaring van een land zoals de Verenigde Staten. Dat komt eenvoudigweg omdat we -gelukkig maar!- nog nooit werden geconfronteerd met aanslagen zoals die tegen het World Trade Center of in Oklahoma City. De Amerikanen hebben noodgedwongen een buitengewone knowhow in de strijd tegen het terrorisme opgedaan."

Professionalisme

Omwille van haar functie van nationaal magistraat, heeft mevrouw Coninx nauw samengewerkt met diverse rijkswachteenheden: BOB's, waaronder de Brusselse "Cel Ter", en het Centraal Bureau voor Opsporingen. Michèle Coninx: "De rijkswacht neemt uiteraard een actief en zeer belangrijk aandeel in de strijd tegen het terrorisme in. En dat is maar logisch, aangezien de consensusnota die de taken inzake misdrijffromen tussende verschillende diensten verdeelt, haar die bevoegdheid toekent. De BOB's leveren uitstekend werk, net zoals het programma terrorisme van het CBO dat uit competente en gemotiveerde mensen bestaat."

"Met hun efficiëntie, loyaleiteit en professionalisme hebben die rijkswachters mij nog nooit teleurgesteld. Ze vormen voor een nationaal magistraat het perfecte verlengstuk op het terrein. De strijd tegen het terrorisme vergt een multidisciplinaire aanpak. Iedereen is erbij betrokken: de algemene inlichtingendienst, de Staatsveiligheid, de antiterroristische gemengde groep enz. En als ik zeg "efficiëntie" van onze structuren, denk ik uiteraard aan alle betrokken diensten."

Zoals zovele andere actoren in de strijd tegen het terrorisme is de nationaal magistraat overtuigd van de noodzaak van een specifieke wetgeving terzake in ons land.

"Efficiëntie, loyaleiteit, professionalisme: rijkswachters hebben mij nog nooit teleurgesteld."

"In september 1995 heb ik als vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie gezeteld op het GIA-proces. In mijn rekwisitoor heb ik de nadruk gelegd op het gebruik van valse reisplassen, het aantreffen van oorlogswapens, de afgetapte gesprekken tussende de beklaagden en op nog andere elementen om aan te tonen dat het wel degelijk om een bende criminelen gaat. Ik kon enkel termen uit het gemene recht gebruiken om hen te laten veroordelen. Maar volgens de

verdachten en de advocaten sloeg ik de bal volledig mis: het ging om weldoeners die elkaar een handje toestaken en ik durfde het aan onderlinge verbanden te leggen die niet bestonden. De advocaten lieten overigens niet na om hun argumenten breed uit te smeren in de pers, terwijl ik de kiezen op mekaar moest houden. Ik was nochtans zeker van mijn gelijk en latere zaken waarin die verdachten waren verwickeld, hebben dat aangetoond. Die dag heb ik mij echt machteloos gevoeld en heb ik de nood aan een specifieke en efficiënte wetgeving op dat vlak persoonlijk ondervonden. Er bestaat nu een wet om de strijd tegen de criminele organisaties aan te binden. Het is een goede aanzet, maar we moeten, zoals de Verenigde Staten en Groot-Brittannië, nog verder gaan."

Succesvol samenwerken

BRUSSEL. - Luc Delvoye is het hoofd operaties bij de Staatsveiligheid. Hij is tevreden over de samenwerking tussen zijn diensten en de rijkswacht. Luc Delvoye: "Terrorisme is duidelijk een gebied waarin de politiediensten en de veiligheidsdiensten succesvol kunnen samenwerken. We hebben een protocolakkoord ondertekend met de gerechtelijke overheden: nationaal magistraten, onderzoeksrechters en parketten. Het protocolakkoord is zeer belangrijk, zowel voor ons als voor de rijkswacht, omdat het nu een samenwerking in gerechtelijke onderzoeken in een wettelijk kader mogelijk maakt. De vlotte samenwerking werd vroeger soms belemmerd door problemen omtrent beroepsgeheimen of toegang tot de dossiers."

"De Staatsveiligheid maakt haar informatie buiten de gerechtelijke onderzoeken over aan talrijke overheden zoals de Ministeries van Justitie en van Binnenlandse Zaken en de Anti-terroristische Gemengde Groep. Deze informatie wordt ook aan de rijkswacht toegezonden."

Dit gebouw huisvest de Staatsveiligheid.

"We stellen ook vast dat de rijkswacht ons steeds meer inlichtingen overmaakt in het kader van onze bevoegdheden. De organieke wet terzake is echter nog nieuw en de samenwerking kan enkel nog verbeteren. De politiediensten hebben nog niet onmiddellijk de reflex te denken dat bepaalde informatie de Staatsveiligheid zou kunnen interesseren. Op operationeel vlak trekken wij voordeel uit een langdurige gezamenlijke ervaring en uit goede persoonlijke betrekkingen die we met het CBO en de districtcommandanten onderhouden. Dat liet reeds toe terroristische aanslagen op de valreep te vermijden."

"We stellen ook vast dat de leden van de rijkswacht de specifieke aard van een instelling zoals de Staatsveiligheid steeds beter begrijpen. De laatste tien jaar hebben onze diensten elk hun eigen werkterrein gevonden."